

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ (PhD) 081 «ПРАВО»

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та принципів функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в Державному податковому університеті здійснюється систематичний моніторинг якості організації освітнього процесу, оцінювання рівня підготовки аспірантів та періодичний перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення.

У ДПУ моніторинг якості організації навчання в аспірантурі проводився шляхом анкетування. Учасниками анкетування стали аспіранти, які навчаються за освітньо-науковою програмою 081 «Право». В анкетуванні взяли участь 95 здобувачів вищої освіти – аспірантів, які навчаються за освітньо-науковою програмою 081 «Право».

Анкета складалася з двох частин: блок 1) – загальні відомості про аспіранта та блок 2) – 5 запитань.

Результати анкетування щодо першої частини анкети:

БЛОК 1. Загальні відомості про аспіранта:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові;
2. Рік вступу в аспірантуру;
3. Кафедра на якій здійснюється підготовка аспіранта.

Опитані аспіранти були закріплені за різними кафедрами, а саме: кафедрою фінансового та податкового права (15 чол.), кафедрою кримінального права та процесу (61 чол.), кафедрою цивільного права та процесу (15 чол.), теорії та історії держави і права (4 чол.) – результати представлені у таб. 1.

Кафедра, за якою закріплений здобувач	Результати
Кафедра кримінального права та процесу	61 особа (64,2 %)
Кафедра фінансового та податкового права	15 осіб (15,8 %)
Кафедра цивільного права та процесу	15 осіб (15,8 %)
Кафедра теорії та історії держави і права	4 особи (4,2 %)

Результати анкетування щодо другої частини анкети:

БЛОК 2. Опитування. Щодо першого питання анкети: «Чи є актуальними знання, набуті під час навчання?» представлені у табл.1.

Таблиця 1.

Рівень актуальності	Результати анкетування
Досить актуальні та відповідають вимогам сьогодення	84 особи (88,4 %)
Частково актуальні	7 осіб (7,4 %)
Не актуальні (застарілі)	0 осіб (0%)
Не визначився в оцінці	4 особи (4,2 %)

Результати відповідей на друге питання анкети *«Чи є перспективним для ринку праці здобутий фах?»* свідчать про перспективність здобутого фаху на ринку праці (93,7 % опитаних) та відповідність сучасним потребам та вимогам до кваліфікації (5.8 % опитаних утрималися від відповіді) (Таб. 2).

Таблиця 2

Чи є перспективним для ринку праці здобутий фах?	Результати опитування
Фах є перспективним	89 осіб (93,7 %)
Утрималися від відповіді	6 осіб (6,3 %)

Анкетування аспірантів щодо третього питання *«Чи влаштовують Вас умови навчання?»* показало, що 41 здобувач вищої освіти (78,8 %) повністю задоволені якістю навчання в аспірантурі, 6 учасників опитування (15,4 %) – частково задоволені, 0 осіб не задоволені (0 %), 3 – не визначилися в оцінці (5,8 %), таблиця 3.

Таблиця 3

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Повністю задоволений	75 осіб (78,9 %)
Частково задоволений	15 осіб (15,8 %)
Не задоволений	0 осіб (0 %)
Не визначився в оцінці	5 осіб (6,3 %)

Аналіз відповідей на четверте питання анкети *«Чи достатній перелік дисциплін для здобуття фаху? Які, на Вашу думку, дисципліни можуть бути цікавими та практично корисними?»* дає підстави для аргументації більшості думок здобувачів, які зазначили, що існуючий перелік дисциплін загалом забезпечує належний рівень теоретичної підготовки. Водночас значна частина опитаних підкреслила доцільність розширення переліку практично орієнтованих дисциплін, які б сприяли формуванню професійних навичок та кращій підготовці до майбутньої професійної діяльності.

Зокрема, здобувачі освіти висловили зацікавленість у запровадженні або розширенні курсів, пов'язаних із практикою застосування норм права, аналізом судової практики, юридичною аргументацією, складанням процесуальних документів, а також дисциплін, що стосуються сучасних викликів правової системи, в якості вибіркового компоненту.

Таким чином, результати опитування свідчать про загальну задоволеність здобувачів освіти структурою освітньої програми, водночас вони підкреслюють важливість подальшого посилення її практичної складової та актуалізації переліку вибіркового дисциплін відповідно до сучасних потреб юридичної практики

За результатами відповідей на п'яте питання анкети *«Чи влаштувала Вас якість викладання?»* можна побачити задоволеність аспірантів професіоналізмом педагогічного колективу та високими стандартами викладання навчальних дисциплін

Останнім пунктом анкети стали побажання, зауваження і виявлені проблемні аспекти щодо навчання за освітньо-науковою програмою 081 Право.

Результатами є наступні побажання та пропозиції:

1. 88 осіб зазначили, про достатню проінформованість щодо навчання за ОНП та відповідністю її цілей, 7 особи – ні. (Таблиця 4).

Таблиця 4

Проінформованість здобувачів вищої освіти щодо навчання за затвердженою освітньо-науковою програмою та її цілі

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	88 осіб (92,6 %)
НІ	7 осіб (4,2 %)

Отримані результати свідчать про достатній рівень поінформованості аспірантів щодо цілей, структури та особливостей реалізації освітньо-наукової програми, за якою здійснюється їх підготовка.

В результаті опитування аспіранти зазначили, що мали достатній обсяг часу, який виділяється на вивчення навчальних дисциплін (Таб. 5).

Таблиця 5

Обсяг часу, який виділяється на вивчення дисциплін	Результати навчання
Достатній	87 осіб
Більш, ніж достатній	7 осіб
Недостатній	1 особа

94 опитаних аспіранти (99 %) вважають, що обсяг часу на вивчення навчальних дисциплін достатній і є об'єктивним.

2. За результатами анкетування аспіранти не виділили значущих проблем в ОНП, що свідчить про виправлення зауважень, що були надані відповідно опитувань за минулі навчальні роки.

Висновок. За результатами проведеного анкетування, у якому взяли участь 95 респондентів із різних кафедр, можна зробити висновок, що здобувачі освіти загалом позитивно оцінюють зміст та структуру освітньої програми. Більшість опитаних відзначили достатній рівень теоретичної підготовки, яку забезпечує наявний перелік навчальних дисциплін.

Водночас результати опитування свідчать про зацікавленість здобувачів освіти у розширенні практично орієнтованих складових освітнього процесу. Зокрема, респонденти наголошують на доцільності посилення практичної підготовки через введення або розширення вибіркових дисциплін, спрямованих на аналіз судової практики, підготовку процесуальних документів, розвиток навичок юридичної аргументації, медіації та комунікації у професійній діяльності.